

OTSUS

16.07.2024 nr 3-5.4/403

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetluse peatamine

Eurowind Energy OÜ esitas 21.03.24 Pärnu Linnavalitsusele taotluse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamiseks Pärnu linna Tõstamaa ja Audru osavalla territooriumidel maa-alal kogupindalaga ligi 6990 ha.

Pärnu Linnavalitsus teavitas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise taotluse saamisest ja võimalusest esitada samasisuline taotlus Pärnu Postimehes 18.05.2024. Täiendava taotluse samal maa-alal kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamiseks esitas Sunly Wind OÜ 17.06.24.

Pärnu Linnavalitsus selgitas 20.06.2024 kirjaga nr 8-5/2700/2024-3 taotlejatele Eurowind Energy OÜ ja Sunly Wind OÜ alljärgnevat kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamisega seotud asjaolusid:

1. Maa-ala, millele kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamist taotletakse (edaspidi ka eriplaneeringu ala) kattub olulises osas riigi tuuleparkide eelisarendusalaga, kus Keskkonnaagentuuri korraldusel viiakse läbi keskkonnauuringuid. Uuringute tulemusi ei ole seni avalikustatud.
2. Eriplaneeringu ala kattub ulatuslikus osas kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu planeeringualaga, mis koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega algatati Vabariigi Valitsuse 15.02.2024 korraldusega nr 40. Riigi eriplaneeringu koostamist korraldab Kaitseministeerium. Riigi eriplaneeringu planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas sh Pärnu linnas. Eesmärgiks on leida kaitsetööstuspargile üks asukoht nelja planeeringuala piires, kuid riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus selgub, kas lõhkeaine tootmine ja laskemoona tootmine saavad toimuda ühes asukohas või on lõhkeaine tootmiseks vajalik leida teine asukoht. Kaitseministeeriumi esialgsel hinnangul võib sobiv asukoht selguda käesoleva aasta lõpuks.
3. Vastavalt Pärnu maakonna planeeringus ja koostatavas Pärnu linna üldplaneeringus määratud tuuleparkide rajamise tingimustele, peab tuulepargi kaugus elamust olema vähemalt 1 km. Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu planeeringualast välja jäävas osas kattub taotletav maa-ala suures osas elamute 1 km laiuse puhvriga.
4. Planeeringute hierarhias seisab riigi eriplaneering kõrgemal kui kohaliku omavalitsuse eriplaneering. Planeerimisseaduse § 53 järgi peatuvad riigi eriplaneeringu kehtestamisel samal maa-alal olevad teised planeeringud. Seega ei ole kohalikul omavalitsusel mõistlik algatada samale maa-alale samal ajal kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut, kui võib selguda, et selle elluviimine ei ole võimalik.

Pärnu Linnavalitsus osundas oma kirjas, et haldusmenetluse seaduse § 14 lg 8 alusel on võimalik planeeringu algatamise taotlus tagasi võtta ning esitada uus taotlus pärast seda, kui kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu koostamise käigus on selgunud, kas ja millises osas Pärnu linnas olev planeeringuala kaitsetööstuspargi rajamiseks sobib.

Sunly Wind OÜ taotluse tagasi võtmisega ei nõustunud ning esitas 20.06.2024 järgnevat täiendavat põhjendused eriplaneeringu algatamiseks:

1. Tuulepark ja kaitsetööstuspark ei välista üksteist. Samuti ei ole kaitsetööstuspark ilmselt kogu asukoha eelvaliku Tõstamaale määratud ala piires, vaid tegelik kasutatav pindala väiksem. Kaitsetööstuspargi REP ja 1 km elamute puhvri vahele jääb vaba maad, kuhu oleks võimalik tuulepargi rajamist kaaluda.

2. Kaitsetööstuspark vajab enda tegevuseks elektrit, mida on kõige soodsam saada kõrvalasuvast tuulepargist otseliiniga – seetõttu on kõige mõistlikum just need kaks parki kõrvuti rajada, mitte üksteist välistada. Ka kohalik omavalitsus võidab sellest, kuna piirkonda tekib juurde rohkem töökohti.

3. Alles riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku protsessis selgub, kas kaitsetööstuspark tuleb ü Pärnu omavalitsusse või mujale. Kui selgub, et tuleb teise piirkonda, on asjatult kulutatud aega energiapuudoleku tagamiseks vajaliku tuulepargi menetlusprotsessis.

4. Kuna riigi eriplaneering on alles värskelt algatatud, kulub selle kehtestamiseni veel aega. Selle aja jooksul on ka tuulepargi eriplaneeringu käigus viidud läbi KSH ning selgitatud tegelikud reaalsed asukohad, kuhu tuulegeneraatoreid saaks paigaldada. Ühtlasi on täpsustunud riigi kaitsetööstuspargi asukoht, mis võib tähendada, et kõrvuti mahuvad tegutseda nii tuulepark kui kaitsetööstuspark.

5. Tuulepargi eriplaneeringu menetlusse kaasatakse kindlasti ka Kaitseministeerium ning selle käigus ja kooskõlastamise etapis saab Kaitseministeerium kindlasti oma seisukoha tuulepargi eriplaneeringu lahendusele anda.

6. Pärnu linn saab nii oma eriplaneeringu algatamise otsuses kui ka planeerija leidmise hankes viidata käimasolevale riigi eriplaneeringule ning asjaolule, et kui riigi eriplaneering välistab kehtestamisel kaitsetööstuspargi alal tuulepargi rajamise, siis tuulepargi eriplaneering kaotab selles piires kehtivuse (või planeerimismenetluse käimasoleku korral on võimalus, et kaitsetööstuspargi piires menetlust ei jätkata).

7. Taotleja on valmis tasuma (solidaarselt teiste arendajatega) eriplaneeringuga seotud kulud. See tähendab, et juhul, kui planeerimisprotsessi keskel selgub planeeringu jätkamise võimatus seoses riigi kaitsetööstuspargiga, siis jäävad tehtud kulud arendaja riskiks, mille oleme valmis võtma.

Eurowind Energy OÜ teatas 27.05 kirjas Pärnu Linnavalitusele, et on Sunly Wind OÜ-ga samadel seisukohtadel ja soovib endiselt eriplaneeringu algatamist.

Asjaolude pinnalt tuleb järeldada, et kõnealusel maa-alal on prioriteetne leida asukoht kaitsetööstuspargile ning alles seejärel on võimalik asuda kaaluma tuuleparkide asukohtade määramiseks planeeringu koostamise algatamise üle. Seega tuleb planeeringu koostamise algatamise osas haldusmenetlus peatada.

Planeerimisseaduse § 9 lg 1 järgi on kohaliku omavalitsuse ülesanne planeeringu koostamise korraldajana tagada avalikkuse planeerimismenetlusest arusaadavalt teavitamine. Antud juhul ei ole selge, millise lahendusega planeeringu algatamist kohalik omavalitsus kaaluma peaks, sest kaitsetööstuspargi asukoht välistaks osaliselt või mitmed tuuleparkide asukohad. Ka Riigikohus on selgitanud, et planeeringu koostamise menetluse peatamine on kohaliku omavalitsuse kaalutusotsus. Planeeringu peatamise kõrval eksisteerib alternatiiv jätkata planeerimismenetlust ning võtta seisukoht planeerimismenetluse jätkamise osas planeeringu vastuvõtmisel, kuid sellisel juhul esineks suur tõenäosus, et üks planeering välistaks teist või ei oleks vastuvõetav planeering sisuliselt elluviidav. Planeerimise jätkamine ei oleks huvitatud isikutele vähem koormav, kui seda on planeerimise peatamine, st kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise kohene algatamine näib küll menetlust kiirendav, kuid see ei ole efektiivne, kuna puudub teadmine, milline on optimaalne planeeringuala tuuleparkide asukohavalikuks, milline on võimalike tuuleparkide mõjuala ja sellest mõjutatud isikud, keda tuleb planeeringu menetlusse kaasata. Teadmata, millises osas kaitsetööstuspark tuuleparkide asukohtasid välistab, tuleks planeeringu koostamise menetlusse sisuliselt kaasata isikuid, keda kaitsetööstuspargi asukohavaliku tõttu muutunud tuuleparkide asukohad tegelikult ei mõjuta. Seega oleks tegemist ebaökonomse menetlusega ja isikute asjatu menetlusse kaasamisega. Viimane viitab, et planeeringu koostamise kohese algatamise tulemusel ei kujune planeeringu koostamine kiiremaks, kui seda on kaitsetööstuspargi asukoha äraootamine.

Planeeringu algatamise menetluse peatamine ei riku ka huvitatud isikute õigusi, kui selline kaalutusotsus on tehtud takistava asjaolu tõttu (vt Riigikohtu halduskolleegium asjas 3-3-1-56-08, p-d 15 ja 25). Planeeringu koostamise algatamine teadmata kaitsetööstuspargi asukohta ei toeta ka

huvitatud isikute huvisid, kuivõrd selle asumine planeeringualal võib vahetult mõjutada planeeringu koostamist ja tuua kaasa võimalike asukohtade põhjendamatut väljajätmist. Seega on tegemist takistava asjaoluga ja seetõttu ei ole mõistlik planeeringu koostamise menetlusega alustada enne, kui on selge kaitsetööstuspargi täpsemad plaanid. Seega saab planeeringu koostamise algatamise otsuse teha alles seejärel, kui on selgunud kaitsetööstuspargi esmane asukoht.

Eeltoodust lähtuvalt ning juhindudes haldusmenetluse seaduse § 41 teeme otsuse

1. Peatada Pärnu linnas, Tõstamaa ja Audru osavalla territooriumidel tuuleparkide kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise menetlemine kuni kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu koostamise käigus on selgunud, kas ja millises osas Pärnu linnas olev planeeringuala kaitsetööstuspargi rajamiseks sobib. Otsus kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise osas tehakse hiljemalt 01. juuliks 2025.

2. Otsus jõustub teatavaks tegemisest taotlejatele.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaido Koppel
osakonna juhataja

Agne Peetersoo
527 8361, agne.peetersoo@parnu.ee